

מסורת הש"ס

א) כלים פ"ח מ"ח ירושלמי שבת פ"ב ה"ג, ב) (כימותא.) ירושלמי יומא פ"ד ה"ה. וכושי רישא פ"ה הגנה לג., ו) ויקרא יג ג

הגהות הב"ח

א) גמ' נפחות משלישה על שלשה לכל' וכן בסמוך וכן נכש"י:

גליון הש"ם

גמ' משום שאמר לא ירקיע יומא דף עז ע"ח:]

שינויי נוסחאות

- א) מינת הוא נמחק (ש"ס: ב) נקובו כלי אמר כו' (ש"ס: ב) ג) י"א דנקיב ליה כשורש ליה (ש"ס: ב) ס"א דרציף ליה מירצה. ס"א שניקב במצויא משקה (ש"ס: ע) בש"י נכש"י: ד) כלי אמר רחמנא והא לאו (ש"ס: ה) דרציף ליה מירצה (ש"ס והגרי"ב וכן ברש"י: ו) שבעת (תת"י: וכן בסמוך: ז) ס"א ה"ג נקובו כלי אמר רחמנא והאי לאו ליל דנקיב ליה כשורש קטן. ואיכא למ"ד במס' שבת שהיא שיעור נקיבותו ליה ומיהו עיניו כלי הוי לקבל זיתים: פוחתו כלי אמר רחמנא כו'. והסמך ללגטו (תת"י וסמ"ב: ח) הגויקא שתימה כמותא כספריס הו"א דך נקובו כלי אמר רחמנא וליא כלי הוא דרציף ליה מירצה אמר כלי מעיל (ש"ס: ו) ויהי מקוש (כ"ה: ט) שפחתו מקוש (ש"ס: י) י"א כבנתא (צ"ס: יא) חות ג': יא) פי לךד וטורי(ש"ס: יב) בש"מ טקף ומי גרסינן. ונמחק ואח"כ: יג) ושלש על שלש לכל' (ד"ג תמ"א: יד) ראיהו כו' שהיה מטומאתו (כו' כ"ה ברש"י: ט) וכן ואין זו שיהי ראיה (תוס' חולין עג ע"א:) ז) ומסיים תמן ה"ל"ש (חולין קנב ע"א) נכן דין הוא שנטהר הכלי, א"ל הכא אח"כ שכל קיע וקיע חזי לקבולי טומאה למה טעמו: ז) ועוד ג"ל לפירש לכל' (צ"ס: ד) [כה' כג' מ"ג ע"ל: יח] שלש ולהכי קאמר דטהרו לגמרי דאציג (תוס' חולין ט: ט) [ג] וקיע נקיע עז רוב הטלית והוי איקרי בגמל כל קיע וקיע (ש"ס: ט) וכן וכן (חולין ט: ט) [ב] ולגבי דם הטאת (הגרי"ב: כא) מיטרה ככך (ש"ס: ט) [ב] דרשב"א וליא כמו שפשי"י דפירש האדאין הפוחתו (ש"ס: ט) [ב] ס"א אין גמיי שמיחין (ש"ס"ב: ב) [ח] המרק עב האדור מעמיד (ש"ס וצ"ס: ב) [ב] קחשיב שם לענין (צ"ס: ב) [ח] מינת דביעני נמחק (ש"ס: ב) [א] מינת הר"ש מ"ח מקיס הגויקא ע"ש (הגרי"ב:)

שיטה מקובצת

תרו"ח (מעט הקוסם) לא שני ול"ף ל"ה ליש שיהיף לך פנים ל"ב לפניהו וא"ע י"ל שנקובו כלל (הר"פ ד"ל: ב)ש: ב) [ב] לחומריו הוא אמינא דשיעור זיתים מריקני הוה יתא. עז פירש תמ"ח דעמא שיש קטן מעיל לטומאה למפרע ושיעור זיתים שלא י"ה טמא מחלן ולהכי (הר"פ ד"ל: ב)ש)

מדרבנן. גזירה דילמא לא אחיא למיקרע רובה אכל מדאורייתא טהורה ומותר להכניסה משום מלואת כיצוס: א נראה צעני שחסר מן הספריים ח דגבי כלי חרס לא שייך לשנויי דמרלף ליה מרלף והאי שינויא גבי כלי נחשת הוא והכי פריך פוחתו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא צשעת מריקה ושטיפה: ומשני **דלף ליה מרלף**. אחר שפוחתו א מכן עליו צקורנס ומחברו וחזר שם כלי עליו וגבי כלי חרס איכא למימר דניקבו דמתניתין צמויא א משקה ליטהר ועדיין כלי הוא לקבל זיתים במס' שבת בפרק המלניע (דף ע"ה): **מעיל**. של בגדי כהונה שיטת עליו דם חטאת ויאל חוץ לקלעים ונטמא מכניס מקום הדם לפנים: **נפחות משלש על שלש**. שאינו מכניס שיעור בגד טמא לעזרה לפי שאי איפשר לקורעו ולהכניסו משום שנאמר לא יקרע: **העצים**. בגד עב: **והרכין פלטרא** א שאינו ארוג: **אין צהן משום שלש על שלש**. דללא לנבישה חזו ולאזו לתקן צהן חלוק אלא לישב עליו ורכין שלשה על שלשה ומעיל עב הוא כדק"ל **בסדר יומא** (דף ע"ה): חוטנן כפול שנים עשר והפי' **שלש על שלש יכניס: אגב אצוהו**. כשהוא מחובר בצגד חשוב ג' על ג' **דידיה: והא צני**. דם חטאת שצעה סממנים השנויין במס' נדה (דף ס"א): לענין כחמים רוק תפל א ומי רגלים ונמר וזבירת ואלהל וקמוניא ואשלג והכי מעיילינן מי רגלים לעזרה וזמתינ' **כפרין: ומראוס נגיטס**. שהזיקה הכתוב נגעני בגדים לכיצוס דכתיב א וכנסו את אשר צו הנגע: **ותניא**. צפיטוס הקטרת (כ"המת א.) שאין מכניסין מי רגלים למקדש: הכי

וקרע א שקרע עד רובה של טלית (בפחות משלשה על שלשה) הוי כאילו גמר כל אחד ואחד עד סופו וכגון שלא שיר בטלית צאתו מיעוט שלא נקרע כדי מעפורת דאם שיר הוי טמא מדרבנן כדמסקינן הכא וזהו תימה מ"ש דלענין טומאה לא מיקרי בגד מן התורה אע"ג דשירי צה כדי מעפורת ולגבי ב טחאת מקרי בגד וכמו כן קשה בצמון גבי כלי חרס שניטמא (כו' נוקבו כו') [דפריך] כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דנקיב ליה צבדי שורש קטן והשמת א"כ לאו כלי הוא שהרי מיעטה א] מטומאתו ונראה לפרש כיון שמועיל לו ייחוד לאותו בגד ששיר בו כדי מעפורת שלא הדביל הקרעים על פני כולו ולאותו ללי שניקב צשורש קטן שאם היה מיוחד לזיתים או לרימון היה מקבל טומאה מכאן ולהבא חשיב הוא כלי ובגד לענין דם חטאת כיון דאין מחוסר מעשה אלא ייחוד בעלמא והא דקאמר בצמון גבי כלי נחשת פוחתו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דרליף ליה מרליף אין לפרש כמו רלפיניהו מרליף דפ"ק דשבת א] (דף ט"ז: ב) פי' שיתקן הפחיתה שמכה עליו צקורינוס ומחברו וחזר שם כלי עליו דא"כ בגד נמי לשיני הכי שחזר ותפרו לאחר שקרעו א] אלא ע"כ הוא חשיב בגד חדש וכלי חדש וכאילו אינו ראשון ורליף ליה היינו שהופך לך פנים לך חוץ ודך חוץ לך פנים ונעשה תוכו גבו וגבו תוכו ומיטהר בכך מטומאתו וקלא תימה מה שייך צאתו ב ד שיעור דשורש קטן לענין טהרת כלי שאותו שיעור הוא לענין הכשר זרעים צקוף המלניע (שבת דף ע"ה): ואם הכלי מיוחד לאוכלין שיעורו צזיתים אכל צשורש קטן לא ואם הוא מיוחד למשקין שיעורו ככונס משקין ובקונטרס פירש ב] **דשורש קטן איכא למי"ד** שזהו שיעור נקיבותו ליטהר רכ אפשר לומר כן דהא פלוגתא דאמוראי הוא בצקוף המלניע (שם דף ע"ה): **דלדי שורש קטן וכדי מוציא רימון ופי'** שם צקונטרס דפליגי לענין הכשר זרעים וזעים דלענין טומאה משנה היא במסכת כלים (פ"ג מ"א) **דעשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ומשקין ככונס משקה ומיהו גם לאותו פי' קשה דמתני'** היא במס' עוקלין (פ"ב מ"י) **דלהכשיר זרעים צשורש קטן ומפרש ר"ת דלענין זמיד פחיל פליגי ליחשב פתח צתתם כלים אכל לענין טומאה לא פליגי ויש לפרש צדוחת דהאי כלי חרס עשוי לאוכלין ולמשקין שהרי מבשלין צו חטאת ויש צו מרק ולכך שיעורו צשורש קטן ואין עליו לא תורת כלי העשוי למשקין ולא תורת כלי העשוי לאוכלין ולא דמי להא דגרסי' במס' כלים (פ"ג מ"א) העשוי לכך ולכך מעילין אותו לחומרם א] כזיתים היינו צשעה שגנתיים צו משקין אין מניחין צו אוכלין וכשנתיחין צו אוכלין אין מניחין צו משקין אלא א] שמתחין צו אוכלין פני עזמנן משקין ומשקין פני עזמנן אכל הכא בקדירה שמשבלין צה צשר שעשוי להסתמא אוכלין ומשקין על ידי תערוצת והא דאין שיעורה ככונס משקה המסוד דלכתי ראיז לנשל צה שיכול להניח צשר כנגד הנקב וגם המרק ב] **שהאור מעמיד המרק שלא יאל לכך שיעורה צשורש קטן והאי דלא קאמר בצקוף המלניע** (שבת דף ע"ה): **שם מדות ככלי חרס משום דמנה א ז של שורש קטן קחשיב א] (וה לענין הכשר זרעים ומיהו קשה דבהדיא תנן במס' כלים (פ"ג מ"ב) ללים (פ"ג מ"ב) האילפס והקדירה שיעורן כזיתים ואי הוה אמינא דשיעור זיתים דבעינן א] מדרבנן הוה יחא דקאמר גבי בגד אכל מדאורייתא אס ניקב צשורש קטן טהור:****

מועיל שנמטמא מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו. צקוף כירה (שבת דף ט"ז.) גבי בגד עניים לעניים משמע מתוך פירוש הקונטרס צשלש על שלש ציד עשיר דלא מקבל טומאה כלל והא דתנן (כלים פרק ב מ"ב) שלש על שלש לטמא מת היינו דוקא צעניים אכל צעשירים צניי שלשה על שלשה וקשה לר"ת מהך דמעיל דפריך עלה רב אלא מההיא דעצין והרכין והשתא למה לי לאקשויי מההיא והא בגדי כהונה בגדי עשירים הם דאין עניות במקום עשירות ושיעורן צשלשה על שלשה ועוד תניא צפ' צמה מדליקין (שבת דף כ"ו:) **שלש על שלש מניין ת"ל** והבגד והתם לא מפליג צין עניים לעשירים לא צקרא ולא צשמעתא ואומר ר"ת דלענין טומאת מת ושרץ אין חילוק צין עניים לעשירים אלא לענין מדרס איירי התם דצני שלשה על שלשה לעשירים והיינו עטמא דמדרס צייחוד תליא מילתא ואין דרך עשיר לייחד למדרס פחות משלשה על שלשה ואפילו ייחד דצני דעתו א] ועוד הביא ר"ת ראיח דצנזומאת מדרס הוא דמפלגי צין עניים לעשירים דבמס' כלים (פרק ב מ"ב) **תנן דבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרס משום שלש על שלש לטמא מת ובעל כרחין צעשירים איירי דאי צעניים הא תנן צפרק (כח מ"ח) בגדי עניים אע"פ שאין צהם שלשה על שלשה טמאין מדרס ויש משניות שכו' צהן אע"פ שאין צהן שלש על שלש ודומה שהוא טעות סופר א:] **מבניסו פחות משלש**. אפילו למאן דאמר צריש כל הפסולין (עיל דף ע"ג:) ציאה צמקלת שמה ציאה שאני בגד הואיל ויכול לחותכו לא חשיב כאילו נכנס כולו: **והא בעי שבעה במבנין**. פי' צקונטרס דאמתניתין פריך וקשה דלעיל הוה ליה לאקשויי ונראה דלריש לקיש דוקא פריך דאיירי צבגדי כהונה צדהיא אכל מתני' איכא לאקוומה צבגדי הדיוט שיכול להעציר ולכנס ע"י לפון אכל מעיל דכהן גדול אינו יכול לכבסו ע"י לפון משום דאמרינן צמסכת נדה (דף סג.) דאפילו צבעא נמי מעצר מיהו אמילתא דרבה צר אצוה גופא דקאמר דם חטאת ומראות נגעיים צריכין ז' סממנין [נמין] הוה מצי לאקשויי הא אין מכניסין מי רגלים למקדש:**

דם חטאת פרק אחד עשר ובהים

צה.

מ"מ י"ל טלית ובגד דשמעתינ שאני שהם כלי וסם כלי עליהן וכשנקרעו כיון דאזיל שם כלי מנייהו טהרו לגמרי אכל צבהמה המקשה (חולין דף ע"ג:) מיירי צחתיכת בגד דעלמא ואין שם כלי עליו ולא טהר ממגע מדרס אע"פ שטהור מן המדרס וצפ' העור והרוטב [שם דף קכג.] פי' צקונטרס דההיא דאכל טמא נגע מדרס כשהיה צו צ' טומאות מדרס החמורה ומגע צז והאי החלוקה לצטל המדרס דתו לא חזו ליה ופשא ליה טומאת נגע דחויא לשלש אצבעות אכל צהשור והרוטב (שם) מיירי דליכא אלא חדא טומאה או נגע צז צלא הכדדה או נגע שרץ וצבלה וחד שמא הוי וכולהו טומאה דשלשה א] על שלשה היא וקריעה מהניא לצטולי שמא מינה ותו לא פש עלה מיד. ואין זו שום סבדא לחלק צין טומאה אחת לשתי טומאות דכיון שנשאר צטלית שלש על שלש שזהו שיעור טומאת מגע היאך יהיה טהור וצתחילת הסוגיא פי' שם צקונטרס

טלית שהתחיל צה לקורעה ולצטלה מתורת טלית מאחר שאין ראיז למלאכה ראשונה ואין שמה עליה מיטהרת אע"פ שיש צשירים שלש על שלש ועדיין ראויין ד] לקבל טומאה טהרו מטומאתן ראשונה דומיא דכלי חרס דשבירתו מטהרתו ושצריו מקצלין טומאה דכאמר צאלו טריפות (שם דף נ"ד:) הן וקרקרומיהן ואין א] (ז) מסס ראיח דהתם מיירי כשייחד השצרים אח"כ אכל צלא ייחוד לא כדפרישית שם א] ונראה א] לפרש דקריעה דבגד וטלית מיירי תרוייהו כשקורע קרעים הרצה ואין צכל אחד רוחב שלשה א] ולהכי קאמר טהורה לגמרי אע"ג שעדיין כל הקריעות מחוברין צסופן לאו חיבור הוא כיון שכל קרע

הוי כאילו גמר כל אחד ואחד עד סופו וכגון שלא שיר בטלית צאתו מיעוט שלא נקרע כדי מעפורת דאם שיר הוי טמא מדרבנן כדמסקינן הכא וזהו תימה מ"ש דלענין טומאה לא מיקרי בגד מן התורה אע"ג דשירי צה כדי מעפורת ולגבי ב טחאת מקרי בגד וכמו כן קשה בצמון גבי כלי חרס שניטמא (כו' נוקבו כו') [דפריך] כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דנקיב ליה צבדי שורש קטן והשמת א"כ לאו כלי הוא שהרי מיעטה א] מטומאתו ונראה לפרש כיון שמועיל לו ייחוד לאותו בגד ששיר בו כדי מעפורת שלא הדביל הקרעים על פני כולו ולאותו ללי שניקב צשורש קטן שאם היה מיוחד לזיתים או לרימון היה מקבל טומאה מכאן ולהבא חשיב הוא כלי ובגד לענין דם חטאת כיון דאין מחוסר מעשה אלא ייחוד בעלמא והא דקאמר בצמון גבי כלי נחשת פוחתו כלי אמר רחמנא והאי לאו כלי הוא ומשני דרליף ליה מרליף אין לפרש כמו רלפיניהו מרליף דפ"ק דשבת א] (דף ט"ז: ב) פי' שיתקן הפחיתה שמכה עליו צקורינוס ומחברו וחזר שם כלי עליו דא"כ בגד נמי לשיני הכי שחזר ותפרו לאחר שקרעו א] אלא ע"כ הוא חשיב בגד חדש וכלי חדש וכאילו אינו ראשון ורליף ליה היינו שהופך לך פנים לך חוץ ודך חוץ לך פנים ונעשה תוכו גבו וגבו תוכו ומיטהר בכך מטומאתו וקלא תימה מה שייך צאתו ב ד שיעור דשורש קטן לענין טהרת כלי שאותו שיעור הוא לענין הכשר זרעים צקוף המלניע (שבת דף ע"ה): ואם הכלי מיוחד לאוכלין שיעורו צזיתים אכל צשורש קטן לא ואם הוא מיוחד למשקין שיעורו ככונס משקין ובקונטרס פירש ב] **דשורש קטן איכא למי"ד** שזהו שיעור נקיבותו ליטהר רכ אפשר לומר כן דהא פלוגתא דאמוראי הוא בצקוף המלניע (שם דף ע"ה): **דלדי שורש קטן וכדי מוציא רימון ופי'** שם צקונטרס דפליגי לענין הכשר זרעים וזעים דלענין טומאה משנה היא במסכת כלים (פ"ג מ"א) **דעשוי לאוכלין שיעורו כזיתים ומשקין ככונס משקה ומיהו גם לאותו פי' קשה דמתני'** היא במס' עוקלין (פ"ב מ"י) **דלהכשיר זרעים צשורש קטן ומפרש ר"ת דלענין זמיד פחיל פליגי ליחשב פתח צתתם כלים אכל לענין טומאה לא פליגי ויש לפרש צדוחת דהאי כלי חרס עשוי לאוכלין ולמשקין שהרי מבשלין צו חטאת ויש צו מרק ולכך שיעורו צשורש קטן ואין עליו לא תורת כלי העשוי למשקין ולא תורת כלי העשוי לאוכלין ולא דמי להא דגרסי' במס' כלים (פ"ג מ"א) העשוי לכך ולכך מעילין אותו לחומרם א] כזיתים היינו צשעה שגנתיים צו משקין אין מניחין צו אוכלין וכשנתיחין צו אוכלין אין מניחין צו משקין אלא א] שמתחין צו אוכלין פני עזמנן משקין ומשקין פני עזמנן אכל הכא בקדירה שמשבלין צה צשר שעשוי להסתמא אוכלין ומשקין על ידי תערוצת והא דאין שיעורה ככונס משקה המסוד דלכתי ראיז לנשל צה שיכול להניח צשר כנגד הנקב וגם המרק ב] **שהאור מעמיד המרק שלא יאל לכך שיעורה צשורש קטן והאי דלא קאמר בצקוף המלניע** (שבת דף ע"ה): **שם מדות ככלי חרס משום דמנה א ז של שורש קטן קחשיב א] (וה לענין הכשר זרעים ומיהו קשה דבהדיא תנן במס' כלים (פ"ג מ"ב) ללים (פ"ג מ"ב) האילפס והקדירה שיעורן כזיתים ואי הוה אמינא דשיעור זיתים דבעינן א] מדרבנן הוה יחא דקאמר גבי בגד אכל מדאורייתא אס ניקב צשורש קטן טהור:****

מועיל שנמטמא מכניסו בפחות משלש על שלש ומכבסו. צקוף כירה (שבת דף ט"ז.) גבי בגד עניים לעניים משמע מתוך פירוש הקונטרס צשלש על שלש ציד עשיר דלא מקבל טומאה כלל והא דתנן (כלים פרק ב מ"ב) שלש על שלש לטמא מת היינו דוקא צעניים אכל צעשירים צניי שלשה על שלשה וקשה לר"ת מהך דמעיל דפריך עלה רב אלא מההיא דעצין והרכין והשתא למה לי לאקשויי מההיא והא בגדי כהונה בגדי עשירים הם דאין עניות במקום עשירות ושיעורן צשלשה על שלשה ועוד תניא צפ' צמה מדליקין (שבת דף כ"ו:) **שלש על שלש מניין ת"ל** והבגד והתם לא מפליג צין עניים לעשירים לא צקרא ולא צשמעתא ואומר ר"ת דלענין טומאת מת ושרץ אין חילוק צין עניים לעשירים אלא לענין מדרס איירי התם דצני שלשה על שלשה לעשירים והיינו עטמא דמדרס צייחוד תליא מילתא ואין דרך עשיר לייחד למדרס פחות משלשה על שלשה ואפילו ייחד דצני דעתו א] ועוד הביא ר"ת ראיח דצנזומאת מדרס הוא דמפלגי צין עניים לעשירים דבמס' כלים (פרק ב מ"ב) **תנן דבגד מטמא משום שלשה על שלשה למדרס משום שלש על שלש לטמא מת ובעל כרחין צעשירים איירי דאי צעניים הא תנן צפרק (כח מ"ח) בגדי עניים אע"פ שאין צהם שלשה על שלשה טמאין מדרס ויש משניות שכו' צהן אע"פ שאין צהן שלש על שלש ודומה שהוא טעות סופר א:] **מבניסו פחות משלש**. אפילו למאן דאמר צריש כל הפסולין (עיל דף ע"ג:) ציאה צמקלת שמה ציאה שאני בגד הואיל ויכול לחותכו לא חשיב כאילו נכנס כולו: **והא בעי שבעה במבנין**. פי' צקונטרס דאמתניתין פריך וקשה דלעיל הוה ליה לאקשויי ונראה דלריש לקיש דוקא פריך דאיירי צבגדי כהונה צדהיא אכל מתני' איכא לאקוומה צבגדי הדיוט שיכול להעציר ולכנס ע"י לפון אכל מעיל דכהן גדול אינו יכול לכבסו ע"י לפון משום דאמרינן צמסכת נדה (דף סג.) דאפילו צבעא נמי מעצר מיהו אמילתא דרבה צר אצוה גופא דקאמר דם חטאת ומראות נגעיים צריכין ז' סממנין [נמין] הוה מצי לאקשויי הא אין מכניסין מי רגלים למקדש:**

והתניא בפטום הקטורת אלא שאין מכניסין מי רגלים מעלמךש והא ודאי דמי רגלים משבחה סמנין הוא מי רגלים ממש כמפורש התם במשנה ובגמרא מי רגלים שהחמיצו תנא כמה חמוצן שלשה ימים ואם הם של זקן או של ילד כו' וממילא הך מי רגלים דהבא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדפריך הגמרא מינה. ולמי שרצה לעקש ולומר לעולם אימא לך דמי רגלים דהבא בפטום הקטורת לא איירי במי רגלים ממש אלא מעין א' ששמו מי רגלים והכי פריך הגמרא אם אין מכניסין למקדש אפילו מים זכים ועלולים של מעין ששמו מי רגלים מפני הכבוד כל שכן שאין מכניסין מי רגלים ממש במקדש מפני הכבוד. אבאי לו ראיח מבוארת ומבוררת שאין להשיב עליה בשום מים ודמי רגלים דהבא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדברי ירושלמי פי' טוף בקלפא דקאמר והלא מי רגלים על אלא שאין מכניסין ריח רע לעזרה מפני הכבוד, ומדקאמר אלא שאין מכניסין ריח רע אלאמא דמי רגלים ממש קאמר אבל אלא לא מפני הכבוד לא היו מניחין מלשרות במי רגלים מפני ריחן רע שהרי הלבונה ריחה רע ונמיהו עמ סמני הקטורת (נבא צעע צמקת סס:)

עין משפט ונר מצוה

לז א ב מו"י פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הלכה כא:
לח ג מ"י שם הלכה כ:
לב ד מ"י פרק כ"ב מהל' כלים הלכה כ:
לז ה מ"י פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הלכה י:
מא ו מ"י (פ"ח) (פ"ח) (פ"ח) מהל' טומאת זרעמ הלכה ה:
מב ז מ"י פ"ח מהל' מעשה הקרבנות הלכה י:

תורה אור השלם

1. ויקרה פי ראשו בתוכו שפה ויקרה לפיו סביב מעשה ארג כפי תוקף ויקרה לו לא וקריע.
שמות כח, לב

מוסף רש"י

למקדש. צעזעה הוי מפטומן (כ"המת א:)

לעני רש"י

פלטרא א פלטרא"א. לךד.

ליקוטים

שיך לענין קודם אסורים נמצא שהשליחם אינם אסורים אציג דאית להו רירא עכו"ז לא עבדי לישבה מכ"ש חטי ושערי דלית בהו חזא מיניהו לית בהו רירא ולא עבדי לישבה ולכך מותרים. א"כ מי"ט כתב הרמב"ם ז"ל היחייב משום תולדות זרע. ובאמת קושיא זו מפרסא אגרי ומשום הכי לא כתב הטור דין זה ולא שאר גדולי המורים. והדבר צ"ע. והתימה על מהוריק"א ז"ל שפיראה מקום הוא לנו ומקומנו איפכא מוכיח וזה פשוט. אשר ע"כ לענין מה שנסתפקנו בענין שריית מנזקים כיון דחטי ושערי דשיקרי מכו' זריעה טפי לא שיענו להם מקום לאסור לסוגית הגמי. מי"מ ראי לאסור הואיל ונפק מפיניהו דרב הרמב"ם ז"ל, אבל הבר דלא לוסף עלה שריית צשיקוק לית בהו רירא ולא שייך בהו לישבה אציג דחטי ושערי ג"כ לא שייך בהו מי"מ כבד הורה זקן הרמב"ם ז"ל לאסור, ואולי איהו מקום מצא או ברייתא או תוספתא הילכך יש לחוש לזבדיו אבל דלא להוסף עלה. נאם הצעיר זים טוב צהולין (מהרש"ן מ"ק ג סמן טט):

ע"כ מענין קודם

שאין מכניסין מי רגלים למקדש. יש מפרשים מי רגלים ממש ובגמרא הוא להכניס בעזרה. ויש מפרשים עשב שכך שמו ומפני היותו שהוא בגיא לא היו לוחקין אותו. חסו (עמיק' כ"המת:) כתב הכלבו יש מפרשים מי רגלים, מעין אחד הוא ששמו מי רגלים, ואי אפשר לומר מי רגלים ממש חלילה שלא עלה על אדם לשרות בהן סמני הקטורת ע"כ. ואני אומר אלו המפרשים ירדו אל מעין שלא היה ולא נבדא כו' וחלילה וחס לפירש כן כי שבוש גדול וטעות גמור הוא, אם מבח סברא אס סבא אם מבח גמרא. מבח סברא מה העדר כבוד יש מבח השם מי רגלים שיש למים אלו של מעין זה אם לא יזכר ולא יפקד כלל השם מי רגלים על אלו מים בכניסתן למקדש. אם מבח גמרא הלא גמרא ערוכה פירק דם חטאת מפרש אותו מי רגלים ממש מדפריך התם על המינה דקתינ דם חטאת שניתו על בגד שטעון כבוס והא בעי דם חטאת שבעה סמנים השנויים במסכת נדה בפרק האשה שהיא עושה לענין כתם אחד וחד מניהו מי רגלים והתניא בפטום הקטורת אלא שאין מכניסין מי רגלים מעלמךש והא ודאי דמי רגלים משבחה סמנין הוא מי רגלים ממש כמפורש התם במשנה ובגמרא מי רגלים שהחמיצו תנא כמה חמוצן שלשה ימים ואם הם של זקן או של ילד כו' וממילא הך מי רגלים דהבא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדפריך הגמרא מינה. ולמי שרצה לעקש ולומר לעולם אימא לך דמי רגלים דהבא בפטום הקטורת לא איירי במי רגלים ממש אלא מעין א' ששמו מי רגלים והכי פריך הגמרא אם אין מכניסין למקדש אפילו מים זכים ועלולים של מעין ששמו מי רגלים מפני הכבוד כל שכן שאין מכניסין מי רגלים ממש במקדש מפני הכבוד. אבאי לו ראיח מבוארת ומבוררת שאין להשיב עליה בשום מים ודמי רגלים דהבא בפטום הקטורת איירי נמי במי רגלים ממש מדברי ירושלמי פי' טוף בקלפא דקאמר והלא מי רגלים על אלא שאין מכניסין ריח רע לעזרה מפני הכבוד, ומדקאמר אלא שאין מכניסין ריח רע אלאמא דמי רגלים ממש קאמר אבל אלא לא מפני הכבוד לא היו מניחין מלשרות במי רגלים מפני ריחן רע שהרי הלבונה ריחה רע ונמיהו עמ סמני הקטורת (נבא צעע צמקת סס:)